



Laidiens: 20.02.2004., Nr. 28

Ministru kabineta noteikumi Nr.82

Rīgā 2004.gada 17.februārī (prot. Nr.7 27.§)

Ugunsdrošības noteikumi

Izdoti saskaņā ar Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma 12.pantu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka ugunsdrošības prasības, kas fiziskajām un juridiskajām personām jāievēro, lai neatkarīgi no objekta īpašuma formas un atrašanās vietas novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus, kā arī mazinātu to sekas.
2. Bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" pēc Iekšlietu ministrijas ieteikuma iesniedz publicēšanai laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" to Latvijas nacionālo standartu sarakstu, kurus piemēro šo noteikumu izpildei (turpmāk – piemērojamie standarti).

**2. Fizisko un juridisko
personu pienākumi**

2.1. Fiziskās personas pienākumi

3. Ikvienas personas pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos vai darbības, kas var novest pie ugunsgrēka.
4. Personai ir jāzina, kā rīkoties ugunsgrēka un evakuācijas gadījumā un kā izmantot ugunsdzēsības līdzekļus.
5. Ja izcēlies ugunsgrēks, personai ir šādi pienākumi:
 - 5.1. ziņot par to Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, nosaucot objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu, ziņotāja vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru, kā arī pieprasīto papildu informāciju par ugunsgrēku;
 - 5.2. izpildīt ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāja rīkojumus;
 - 5.3. informēt ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāju par cilvēkiem, kas atrodas vai varētu atrasties ugunsgrēka apdraudētajā zonā, ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām un piebraukšanas ceļiem, objekta sprādzienbīstamību un ugunsbīstamību (tehnoloģiskā procesa, uzglabājamo un izmantojamo vielu un materiālu īpatnībām).

2.2. Juridiskās personas vadītāja un darbinieku pienākumi

6. Juridiskās personas vadītājam ir šādi pienākumi:
 - 6.1. nodrošināt normatīvajos aktos ietvertu ugunsdrošības prasību ievērošanu;
 - 6.2. nodrošināt ugunsdrošības instrukcijas izstrādi saskaņā ar šo noteikumu 10.punktu;
 - 6.3. organizēt darbinieku instruēšanu ugunsdrošības jomā un par to izdarīt atzīmi Ugunsdrošības instruktāžas uzskaites žurnālā (1.pielikums);
 - 6.4. veikt iespējamā ugunsgrēka riska novērtēšanu un, pamatojoties uz to, izstrādāt un īstenot ugunsdrošības pasākumus objektā;
 - 6.5. nodrošināt apkures un ventilācijas iekārtu, elektroietaišu, citu inženiertehnisko iekārtu, tehnoloģisko un ražošanas

iekārtu atbilstību ugunsdrošības prasībām, kā arī šajās iekārtās radušos bojājumu novēršanu;

6.6. nodrošināt valsts ugunsdrošības uzraudzības inspektora noteikto ugunsdrošības pasākumu izpildi;

6.7. nodrošināt objektu ar ugunsdzēsības tehniku, ugunsdzēsības ūdensapgādi, automātiskās ugunsaisardzības iekārtām, ugunsdzēsības dienesta izsaukšanas ierīcēm, ugunsdzēsības aparātiem un inventāru atbilstoši normatīvajiem aktiem ugunsdrošības jomā, kā arī uzturēt šīs iekārtas un līdzekļus lietošanas kārtībā;

6.8. izstrādāt rīcības plānu ugunsgrēka gadījumam objektos ar sprādzienbīstamu vidi un objektos, kuros var atrasties vairāk par 50 cilvēkiem (izņemot dzīvojamās mājas). Ne retāk kā reizi gadā saskaņā ar šo plānu organizēt praktiskās nodarbības, kā arī nodrošināt rīcības plāna izpildi ugunsgrēka gadījumā.

7. Juridiskās personas vadītājs atsevišķu pienākumu izpildi ugunsdrošības jomā var uzdot atbildīgajam darbiniekam.

8. Par objekta ugunsdrošību atbildīgajiem darbiniekiem, personām, kuras izstrādā rīcības plānu ugunsgrēka gadījumam un ugunsdrošības instrukciju, kā arī personām, kuras veic ugunsdrošības instruktāžu, nepieciešama apmācība ugunsdrošības jomā:

8.1. atbilstoši Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta izstrādātai 40 stundu mācību programmai, ja minētās personas strādā objektos, kuros var atrasties vairāk par 50 cilvēkiem (izņemot dzīvojamās mājas), vai objektos ar sprādzienbīstamu vidi;

8.2. atbilstoši Izglītības un zinātnes ministrijas izstrādātai licencētai mācību programmai (ne mazāk par 160 stundām), ja minētās personas strādā objektos, kuros var atrasties vairāk par 200 cilvēkiem (izņemot dzīvojamās mājas), vai paaugstināta rūpniecisko avāriju riska objektos.

9. Ugunsdrošības instrukcijas izstrādā saskaņā ar ugunsdrošības noteikumiem, ražošanas iekārtu tehnoloģiskajām un ekspluatācijas instrukcijām, kā arī ņemot vērā ēku un būvju, tehnoloģisko iekārtu un ražošanas iekārtu sprādzienbīstamību un ugunsbīstamību.

10. Ugunsdrošības instrukcijā ietver šādu informāciju:

10.1. kārtība, kādā tiek uzturēta teritorija, ēkas, telpas, evakuācijas ceļi un piebraucamie ceļi pie ēkām, būvēm un ugunsdzēsības ūdensapgādes vietām, kā arī ziņas par objekta ugunsdrošību;

10.2. ugunsdrošības režīms, ugunsdrošības prasības ēku un būvju inženiertehnisko iekārtu ekspluatācijā, iespējamie riska faktori, tehnoloģiskā procesa sprādzienbīstamība un ugunsbīstamība;

10.3. lietojamo un uzglabājamo vielu un materiālu bīstamo īpašību raksturojums, sprādzienbīstamība un ugunsbīstamība, kā arī minēto vielu un materiālu izmantošanas, glabāšanas un transportēšanas kārtība;

10.4. tehnoloģisko iekārtu un telpu kontroles un mērīšanas ierīču maksimāli pieļaujamie rādījumi un rādījumi, kurus sasniedzot var notikt sprādziens vai izcelties ugunsgrēks;

10.5. vietu un telpu sakopšanas un elektropatērētāju atvienošanas kārtība pēc darba beigām;

10.6. kārtība, kā pēc darba beigām savāc degtspējīgu vielu un materiālu atkritumus, uztur un glabā eļļainu darba apģērbu;

10.7. vietas, kur atļauts smēķēt;

10.8. ugunsbīstamo darbu veikšanas kārtība;

10.9. darbinieku pienākumi un rīcība ugunsgrēka gadījumā:

10.9.1. ugunsdzēsības dienesta izsaukšanas kārtība;

10.9.2. tehnoloģisko iekārtu apturēšanas kārtība;

10.9.3. ventilācijas iekārtu, elektroiekārtu un citu inženiertehnisko iekārtu atvienošanas kārtība;

10.9.4. ugunsdzēsības līdzekļu, ugunsdzēsības sistēmu un iekārtu izmantošanas kārtība;

10.9.5. cilvēku evakuācijas kārtība;

10.9.6. materiālo vērtību evakuācijas kārtība.

11. Ugunsdrošības instrukciju apstiprina juridiskās personas vadītājs.
12. Ugunsdrošības instrukcijā izdara grozījumus, ja:
 - 12.1. notikušas izmaiņas tehnoloģiskajos procesos, izejvielu un izejmateriālu sortimentā;
 - 12.2. mainītas vai modernizētas iekārtas, kas ietekmē ugunsdrošību;
 - 12.3. grozīti normatīvie akti, uz kuru pamata izstrādāta ugunsdrošības instrukcija.
13. Ugunsdrošības instruktāža objektā nepieciešama visiem darbiniekiem un personām, kas veic pagaidu darbus, atrodas ražošanas praksē vai apmācībā, kā arī dzīvo viesnīcās, viesu namos un pansionātos.
14. Ugunsdrošības instruktāžu veic ne retāk kā reizi gadā, kā arī ja:
 - 14.1. izdarīti grozījumi ugunsdrošības noteikumos un ugunsdrošības instrukcijās;
 - 14.2. notikušas izmaiņas tehnoloģiskajos procesos, izejvielu un izejmateriālu sortimentā;
 - 14.3. mainītas vai modernizētas iekārtas, kas ietekmē ugunsdrošību;
 - 14.4. darbinieki pārkāpuši ugunsdrošības noteikumus vai ugunsdrošības instrukcijas.
15. Rīcības plānā ugunsgrēka gadījumam norāda kārtību, kādā:
 - 15.1. izsauc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestu;
 - 15.2. evakuē cilvēkus no bīstamās zonas, pasargā un evakuē materiālās vērtības;
 - 15.3. sagaida ugunsdzēsības un glābšanas dienestu, norādot īsāko ceļu līdz ugunsgrēka vietai un ūdensņemšanas vietai;
 - 15.4. pārtrauc elektroenerģijas padevi (izņemot elektroenerģijas padevi ugunsdzēsības ietaisēm);
 - 15.5. izslēdz tehnoloģiskās iekārtas, elektroietaisies un inženierkomunikācijas;
 - 15.6. iedarbina ugunsdzēsības sistēmas un iekārtas;
 - 15.7. pasargā ugunsdzēsībā iesaistītos cilvēkus no ugunsgrēka bīstamo faktoru iedarbības;
 - 15.8. darbojas objekta ugunsdrošības dienests un tiek izmantoti ugunsdzēsības līdzekļi un tehnika;
 - 15.9. rīkojas objekta personāls atkarībā no apstākļiem (piemēram, diennakts laika, meteoroloģiskajiem apstākļiem, gadalaika).
16. Ugunsgrēka gadījumā juridiskās personas vadītājs pirms Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta ierašanās organizē:
 - 16.1. cilvēku evakuāciju un citus ugunsdzēsības pasākumus;
 - 16.2. tehnoloģisko iekārtu, elektroietaišu un inženierkomunikāciju atvienošanu vai pārslēgšanu uz darba režīmu, kas neveicina ugunsgrēka attīstību un neierobežo tā dzēšanu;
 - 16.3. neatliekamās medicīniskās palīdzības vai avārijas dienestu izsaukšanu (ja nepieciešams).
17. Pēc ugunsgrēka likvidācijas juridiskās personas vadītājs izvērtē un novērš cēloņus un apstākļus, kas izraisīja ugunsgrēku un sekmēja tā izplatīšanos.
18. Darbinieku pienākums ir apgūt ugunsdrošības instrukcijas, attiecīgu mācību programmu ugunsdrošības jomā saskaņā ar šo noteikumu 8.punktu, kā arī ievērot ugunsdrošības instrukcijas un rīcības plānu ugunsgrēka gadījumā.

3. Ugunsdrošības prasības objekta teritorijā

19. Objekta teritoriju nodrošina ar ugunsdrošībai lietojamām drošības zīmēm atbilstoši Latvijas standartam LVS 446 "Ugunsdrošībai un civilajai aizsardzībai lietojamās drošības zīmes un signālkrašojums" (turpmāk – standarts LVS 446).
20. Objekta teritoriju sistemātiski attīra no degtspējīgiem atkritumiem, bet ap ēkām 10 metrus platu joslu attīra no sausās zāles un nenovākto kultūraugu atliekām.
21. Zemes īpašnieks (valdītājs) veic nepieciešamos pasākumus, lai objekta teritorijā nenotiktu kūlas dedzināšana.
22. Ceļus un piebrauktuves pie ēkām, būvēm un ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām uztur tā, lai nodrošinātu

ugunsdzēsības automobiļu piekļūšanu.

23. Par ceļa, tilta, tuneļa, viadukta, dzelzceļa pārbrauktuves slēgšanu vai remontu, ja nav nodrošināta ugunsdzēsības automobiļu kustība, kā arī par satiksmes atjaunošanu darba veicējs nekavējoties informē attiecīgo Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta teritoriālo struktūrvienību.

24. Objektā, kurā ir ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietas, pie iebrauktuves teritorijā vai caurlaides telpā izvieto ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietu izvietojuma shēmu.

25. Objekta teritorijā izlijušos īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus vai uzliesmojošus šķidrumus nekavējoties savāc un vietas, kur tie izlijuši, apkaisa ar absorbentu vai smiltīm. Absorbentu vai smiltis pēc tam savāc un glabā speciāli iekārtotā vietā.

26. Aizliegts:

26.1. smēķēt ražošanas, noliktavu un transporta objektu teritorijā, izņemot atbilstoši iekārtotas un apzīmētas vietas;

26.2. ugunsdrošības atstarpēs starp ēkām vai būvēm novietot degtspējīgus materiālus un priekšmetus vai celt pagaidu ēkas vai būves;

26.3. ierobežot teritoriju tā, ka tiek traucēta ugunsdzēsības automobiļu piekļūšana ēkām vai būvēm;

26.4. izliet īpaši viegli uzliesmojošus, viegli uzliesmojošus vai uzliesmojošus šķidrumus kanalizācijas sistēmās;

26.5. glabāt degtspējīgus atkritumus ārpus īpaši izraudzītām un iekārtotām vietām;

26.6. iebraukt transportlīdzekļiem (izņemot speciāli aprīkotus transportlīdzekļus) sprādzienbīstamā vidē;

26.7. novietot degvielas pārvadāšanas automobili tuvāk par 12 metriem no publiskajām ēkām un dzīvojamām mājām.

27. Zem tiltiem aizliegts ierīkot plostu, laivu, liellaivu, kuģu un citu peldlīdzekļu stāvvietas.

28. Zem viaduktiem aizliegts izvietot degtspējīgus materiālus vai degtspējīgas būves un novietot kravas automobiļus ar ugunsbīstamu kravu.

4. Ugunsdrošības prasības mežā

29. Valsts meža dienests nosaka meža ugunsnedrošo laikposmu un izsludina visā Latvijas Republikas teritorijā. Rajonu un pilsētu pašvaldības, saskaņojot ar Valsts meža dienestu, attiecīgajā administratīvajā teritorijā var noteikt citu meža ugunsnedrošo laikposmu.

30. Sevišķas ugunsbīstamības apstākļos rajonu un pilsētu pašvaldībām ir tiesības veikt pasākumus, kas samazina ugunsgrēku izcelšanās iespējas mežā.

31. Vietās, kur autoceļa vai dzelzceļa zemes nodalījuma josla robežojas ar mežu, šīs zemes nodalījuma joslas īpašnieks (valdītājs) ierīko ne mazāk kā 1,5 m platu, līdz augsnes minerālslānim attīrītu vai apvērstu augsnes joslu, kas kavē uguns izplatīšanos (turpmāk – mineralizēta josla). Zemes īpašnieks (valdītājs) mineralizētās joslas atjauno katru gadu.

32. Ja meža īpašnieks (valdītājs) apsaimnieko meža platības, kas lielākas par 10000 hektāriem, viņš izstrādā meža ugunsdrošības profilaktisko pasākumu plānu. Minēto plānu apstiprina Valsts meža dienests.

33. Meža ugunsnedrošajā laikposmā dedzināt ciršanas atlikumus atļauts tikai ar valsts mežziņa iekreizēju rakstisku atļauju.

34. Meža ugunsnedrošajā laikposmā aizliegts:

34.1. kurināt ugunscurus mežā un purvos, izņemot īpaši ierīkotas vietas, kas nepieļauj uguns izplatīšanos ārpus šīs vietas;

34.2. atstāt ugunscurus bez uzraudzības. Uguni nodzēš un ugunscura vietu atstāj, kad gruzdēšana pilnīgi beigusies;

34.3. nomest mežā, purvos vai uz tos šķērsojošiem ceļiem degošus vai gruzdošus sērkokciņus, izsmēķus un citus priekšmetus;

34.4. veikt mežā un purvos spridzināšanas darbus un organizēt šaušanas nodarbības, izņemot atbilstoši ierīkotas vietas;

34.5. medībās un šaušanas nodarbībās mežā un purvos lietot trasējošas lodes, deglodes un prapjus no viegli uzliesmojoša un gruzdēt spējīga materiāla;

- 34.6. braukt ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem pa mežu un purviem ārpus ceļiem, izņemot gadījumus, ja tas nepieciešams ugunsgrēka dzēšanai, palīdzības sniegšanai nelaimes gadījumos un meža apsaimniekošanai;
- 34.7. ekspluatēt mežā, purvos vai uz meža ceļiem transportlīdzekļus un citus mehānismus ar bojātu iekšdedzes dzinēja gāzu izplūdes sistēmu;
- 34.8. bez saskaņošanas ar valsts mežniecību veikt jebkuru dedzināšanu, kas, radot dūmus, var maldināt uguns novērošanas torņu dežurantus.

35. Mežā aizliegts:

- 35.1. bojāt meža ceļus, stigas, tiltus, caurtekas, uguns novērošanas torņus, citas būves un celtnes, kā arī drošības zīmes;
- 35.2. dedzināt atkritumus;
- 35.3. dedzināt ciršanas atlikumus vai kurināt ugunsgrēku tuvāk par diviem metriem no augošiem kokiem;
- 35.4. dedzināt vai kurināt ugunsgrēku, ja augsnes kūdras slānis ir biezāks par 0,5 metriem, izņemot gadījumus, ja dedzināšana notiek pēc lietus perioda vai ziemā.

5. Ēku un telpu uzturēšana

5.1. Vispārīgās prasības

36. Ēkām, kurās vienlaikus var uzturēties vairāk par 50 cilvēkiem (izņemot dzīvojamās mājas), izstrādā cilvēku evakuācijas plānus atbilstoši standarta LVS 446 prasībām.
37. Publisko pasākumu telpās cilvēku skaits nedrīkst pārsniegt maksimāli pieļaujamo skaitu, ievērojot, ka minimālā platība vienam cilvēkam ir 1,35 m².
38. Ja evakuācijas ceļi neatbilst būvnormatīvu prasībām, ierobežo cilvēku skaitu, kuri vienlaikus uzturas ēkā vai telpā.
39. Grīdas segumu evakuācijas ceļos piestiprina, lai netraucētu cilvēku evakuāciju.
40. Durvis evakuācijas ceļos ir viegli atveramas no telpas iekšpuses bez atslēgas un apzīmētas ar attiecīgām drošības zīmēm.
41. Evakuācijas ceļus apzīmē atbilstoši standarta LVS 446 un citu darba aizsardzību regulējošo normatīvo aktu prasībām.
42. Evakuācijas ceļos aizliegts:
- 42.1. pārbūvēt evakuācijas ceļus vai mainīt durvju vēršanās virzienu, neievērojot būvnormatīvu prasības;
- 42.2. iebūvēt turniketis, bīdāmās, paceļamās durvis vai virpuļdurvis, ja tās nav aprīkotas ar ierīcēm manuālai atvēršanai vai ierīcēm, kas nodrošina automātisku atvēršanu un nobloķēšanu atvērtā stāvoklī;
- 42.3. nepiedūmojamās kāpņu telpās iestiklot atklātās zonas;
- 42.4. novietot priekšmetus, mēbeles un iekārtas, ja tās samazina būvnormatīvos noteikto evakuācijas ceļu platumu;
- 42.5. cilvēku evakuācijai paredzētās ārējās durvis aprīkot ar aizdariem un aizbīdņiem, ko nav iespējams atvērt no iekšpuses;
- 42.6. ierīkot noliktavas un pieliekamos, kā arī glabāt dažādus materiālus kāpņu telpās;
- 42.7. aizkraut ar mēbelēm, iekārtām un priekšmetiem evakuācijai paredzētās durvis un lūkas uz balkoniem vai lodžijām, kā arī pārejas uz blakus sekcijām un izejas uz ārējām evakuācijas kāpnēm.
43. Ierīces, kas paredzētas ciešai durvju aizvēršanai kāpņu telpās, gaitenīs, vējtveros, vestibilos un hallēs, uztur lietošanas kārtībā.
44. Sapulču un konferenču telpās, kultūras un izklaides iestāžu skatītāju zālēs un citās publisko pasākumu telpās, kurās ir vairāk par 200 sēdvietām, krēslus un sēdekļus sastiprina rindās un stabili piestiprina pie grīdas. Ja telpā ir no 50 līdz 200 sēdvietām, krēslus sastiprina rindās.
45. Būvniecību, grozījumus ēku, būvju vai telpu plānojumā un to pārprofilēšanu veic, ievērojot būvnormatīvos noteiktās prasības.
46. 10 vai vairāk stāvu publiskajās ēkās, kurās vienlaikus var uzturēties vairāk par 200 cilvēkiem, juridiskās personas